

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

1-4. évfolyam

Célok és feladatok

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 1–4. évfolyamon, hogy a kulcskompetenciák fejlesztésével a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról. A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában.

Fontos: a megismerési folyamatokat minél több érzékszervi megerősítéssel segíteni. A sajátos nevelési igényű gyerekek szempontjából ez különösen kiemelt.

Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kezűgyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését. Egyre fontosabbá válik az önálló, egyéni munkálkodás mellett a csoportmunkában történő, egymást segítő munkavégzés. A szociális és állampolgári kompetencia alakítása a közvetlen környezet, a családi életvitel formálásával, a családi és iskolai körben vállalható feladatok, valamint a munkamegosztás lehetőségeinek megismerésével kezdődik. Az önkiszolgálás és a segítő tevékenységek az életkornak megfelelően, a családi és közösségi munkamegosztás keretei közötti tudatos feladatvállalással fejlődnek tovább. Egyre határozottabb fejlesztési cél az egészség- és környezettudatos életvitel megalapozása. Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést szolgálja az egyéni életvitel formálása a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén is.

A közösségi munka, a közösségi szerepek további gyakorlása az egyéni együttműködési készség és a csoportkoherencia fejlődését szolgálja.

Az anyanyelvi kommunikáció készségeinek fejlesztése kiemelt terület a célok, feladatok megvalósítása során. A különböző játékok közben szinte észrevétlenül bővül a szókincs, fejlődik a nyelvhasználat. A mindennapokban elvégzendő munkák során az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások ismeretei a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását szolgálják. A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipuláció, a válogatások és a csoportosítások segítik. A műszaki rajzi ismeretek megalapozása is ebben az időszakban kezdődik. A kezdetben mintakövetéssel készített, majd az alkotó fantázia által vezérelt önálló munkavégzéssel kialakított munkadarabok hozzájárulnak az esztétikai érzék fejlődéséhez. A kézműves foglalkozások, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésével a tanulók nyitottá válnak a világ sokfélesége és nemzeti kulturális örökségünk iránt.

Minden évben visszatérő programok a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények. A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kikapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez. A „kezdeményezőképeség és a feladatvégzésre vállalkozás” fejlesztését szolgálja a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival való ismerkedés, a kommunikáció, az egyeztetés, a

feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása, a kockázati tényezők mérlegelése, a munkavégzés egyénileg és csapatban, a tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) életkornak megfelelő értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.

A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerése és azok szituációs játékokban való élményszerű alkalmazása megalapozza a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását.

Általános képességek és készségek fejlesztése

Kognitív képességek és készségek:

A szükségletek és lehetőségek felismerése, belátás (összefüggés - felismerés); probléma felismerés és megoldás (kreativitás), rendszerezés; tervezési képesség (térérzékelés, ábraolvasás); alkotóképesség; konstruáló képesség (modellalkotó képesség); tájékozódó, helyzet felismerési képesség, kommunikatív képesség.

Pszichomotoros képességek és készségek:

Kivitelezés; kombinatív képesség; önellenőrzés; utánzás; kiválasztás; mozgáskoordináció; helyzetváltoztatás; helyzetfelismerés.

Személyes képességek és készségek

Az önismeret, az önfejlesztés, az önkiszolgálás, az önellátás képessége; önvédelmi képesség (balesetmegelőzés, közlekedés); kitartás; céltudatosság; szervezés, kezdeményezés, akaraterő.

Kiemelt célok, feladatok és fejlesztendő kompetenciák

Olyan gondolkodásmód célzatos és következetes kialakítása, mely fokozatosan feltárja a természetben és társadalomban élő ember és az általa létrehozott technikai környezet összefonódását, kapcsolatrendszerét.

Kommunikációs, anyanyelvi kompetenciák fejlesztése: Az elemi alkotó-, kritikai- (önértékelő), megfigyelő-, ítélő és kommunikációs képességek működtetése az alkotó- és elemző munka folyamatában.

Matematikai kompetenciák fejlesztése: A szükségletek és lehetőségek felismerése, belátás (összefüggés - felismerés); probléma felismerés és megoldás (kreativitás); rendszerezés; tervezési képesség (térérzékelés, ábraolvasás); alkotóképesség; konstruáló képesség (modellalkotó képesség); tájékozódó, helyzet felismerési képesség, kommunikatív képesség. Becslés, mérés, rendszerezés, méretazonosság megállapítása, tervek, elképzelések rajzi megjelenítése egyéni megközelítés szerint. Egyszerű makett készítése, elemzése terv alapján. Munkaeszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.

Természettudományos kompetenciák fejlesztése: Környezetkímélő és természetet szerető viselkedésre irányultság kifejlesztése. Aktív tevékenykedtetés iskolai és otthoni környezet szépítésében, tisztántartásában, folyamatos megóvásában, gyarapításában (virág-, faültetés, veteményes kert kialakítás, gondozás). Ember közelében élő állatokkal kapcsolatos ismeretszerzés, munkálkodás (madáretetés, kisállat gondozás). Folyamatos koncentráció környezetismerettel.

Olyan ismereteket, képességeket, készségeket, beállítódásokat alakít ki, melyek segítik a modern technika és gazdaság eredményeinek ésszerű felhasználásait, de óvnak ezek torzító hatásaitól. A tantárgy célja, hogy bemutassa a környezeti károsodások és azok megelőzésének módjait, a környezetgazdálkodás alapjait. A technika okozta környezeti károk megszüntetésére helyezze a hangsúlyt. Ébressze rá a gyermekeket, hogy - ők mint egyedi ember, személy - konkrétan, aktívan vállaljanak feladatot szűkebb környezetük ill. a Föld, mint élőhely megmentésére, óvására, a fenntartható fejlődés biztosítására (koncentrálva a Természetismeret tantárggyal). A „Jeles napok”, ünnepkörök megismertetésével, humánus, pozitívan gondolkodó, mások felé szeretettel forduló személyiség nevelése is fontos feladat, aki képességei, készségei, hozzáállása, érdeklődése segítségével saját készítésű ajándékokkal igyekszik örömet szerezni szeretteinek a családban és iskolában (név- és születésnapokon is). A tantárgy során készített tárgyak, ne öncélúan készüljenek, hanem díszítsék az iskolát, osztályt és szolgáljanak örömszerző meglepetésként gyermektársaknak, felnőtteknek.

Szociális kompetenciák: Felelősségtudat, felelősségvállalás segítőkészség, alkalmazkodás, együttműködés, kapcsolatteremtés képességeinek, készségeinek fejlesztése.

Tanulási kompetenciák fejlesztése: Rend, tisztaság, szabálykövetés, időbeosztás csoportos és egyéni megszervezése.

Vállalkozói kompetencia fejlesztése: Tájékozódás az anyagokhoz kötődő mesterségekről, szakmákról.

A ház körüli hagyományos és kézműves technológiák ismerete. Tájékozódás az anyagokhoz kötődő mesterségekről, szakmákról.

Szemponatok a tanulók tevékenységének értékeléséhez

Probléma felismerés és tervezés

- a technikai problémák felfedezésének és szóbeli megfogalmazásának képessége,
- a probléma megoldásához vezető út/utak kitalálása,
- a tervekészítésben való gyakorlottság,
- a terv értelmezhetősége /szóbeli megfogalmazásban, írásban, anyagban,
- a terv egyedisége, az elképzelés ötletessége,
- a terv megvalósíthatósága, illetve ennek megítélése (pl. a feltételek és a kivitelezési lehetőségek, a képzelet és a megvalósítás realitásainak összevetésével), a munka megszervezése és kivitelezése,
- a technikai szövegek értelmezésében, a rajzolvasásban, a mintakövetésben való gyakorlottság,
- a megfelelő (kivitelezhető) megoldási terv felismerése,
- az anyagalakítás és szerszámhasználat fogásainak, a kettő megfeleltetésének elsajátítási szintje,
- a munkafolyamatban való elmélyültség,
- a munkatevékenység örömtelisége,
- az ésszerűségi, a takarékosági és az esztétikai szempontok érvényesítése a tevékenység folyamatában,
- a kész munkadarab működőképessége, funkciónak való megfelelése; a megvalósítás értékelése,

- a megfigyelőképesség, a folyamatkövetés és a kritikai érzék fejlettsége,
- a régebbi tapasztalatok és a megszerzett tudás felhasználása a tevékenység (saját és másoké) és a munkadarabok értékelésekor,
- a megfigyelési szempontokra figyelés a vélemény kialakításakor, a megfogalmazás értelmessége; a munka- és a tanulási szokások,
- a rend iránti igény a munkafolyamatban,
- a szabálykövetés fejlettsége,
- a kontroll és a hibajavítás készségeinek kialakultsága,
- gazdálkodás az idővel, az anyaggal,
- az eszközök funkcionális és kíméletes használata,
- saját és mások testi épségének, egészségének megóvása,
- együttműködés, a segítségadás és a munkamegosztás módjának ismerete, egymás segítése a megvalósítás folyamatában.

**EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
1. sz. melléklet 1.2.8. szerint**

	A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
1. évfolyam	1 óra	36 óra
2. évfolyam	1 óra	36 óra
3. évfolyam	1 óra	36 óra
4. évfolyam	1 óra	36 óra

Az éves órakeret 10%-át minden évfolyamon a helyi sajátosságok megjelenítésére használtuk fel.

1. évfolyam

Tematikai egység címe	Éves óraszám
Család, otthon, háztartás	8 óra
Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16 óra
Közlekedés	6 óra
Közösségi munka, közösségi szerepek	6 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során.</p> <p>A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása.</p> <p>A családkép és a családi otthon képének alakítása.</p> <p>A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása.</p> <p>Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel.</p> <p>Szókincsbővítés.</p> <p>Az önismeret fejlesztése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. Élet a családban</i></p> <p>Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése.</p> <p>Családtagok bemutatása családrajzzal, síkbábokkal.</p> <p>Családi szerepek.</p> <p>Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>szókincsbővítés, szövegalkotás, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p>ÖKO iskolai tartalmak: ünnepek, hagyományok ápolása, családi és</p>
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i></p> <p>Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei.</p> <p>Otthoni balesetek megelőzése.</p> <p>Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak.</p>		

<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i> Munkaidő, tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése. Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. Rajzos programajánlat készítése. Életvitel - háztartástan, egészségnevelés. Házimunkák megfigyelése, a munkamegosztás jelentőségének és módjának felismerése a családban, rajzos napirend készítése.</p>	<p>iskolai kereteken belül. Pl.: karácsony, anyák napja</p> <p><i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, növényismeret, évszakok, napszakok, időjárás tényezők, lakhelyek, higiéné.</p>
<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i> Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Környezetünk tisztán tartása. Takarékosság energiával, vízzel. A szelektív hulladékgyűjtés célja, jelentősége és megvalósítása.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben - időtartam, nap, napszakok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségeim, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, szeretetkapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés. ÖKO iskolai kapcsolódási pont: mit jelent, hogy Öko-iskolába járunk?</p>
<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Zöldség- és gyümölcsstál, szendvics készítése.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Higiéné. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztán tartása) eszközei és anyagai. Fogyasztóvédelmi oktatás: érvek felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés: magyar és egészséges termékek előnyben részesítése a testápoló szerek kiválasztásánál.</p> <p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés. A szabad levegőn való tartózkodás hatásai. Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása. Az egészséges ruházat kiválasztása, és indoklása. Fogyasztóvédelmi oktatás: érvek felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés: praktikum vagy divat?</p> <p><i>1.8. Állatgondozás</i> Hobbiállatok gondozása, felelős állattartás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrás, baleset, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés</p>	<p>Órakeret 16 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok</p>	

	tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban. A munka során felhasználandó anyagok technológiai tulajdonságainak megtapasztalása, irányított (felhasználás célja szerinti) vizsgálata. A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítséggel.</p> <p>Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig.</p> <p>Kézügyesség fejlesztése.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata.</p> <p>Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben.</p> <p>Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása.</p> <p>Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezettudatos felhasználása a szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megóvása.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>2.1. Az anyagok Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján). A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> anyagok, érzékszervek, érzékelés.</p>
<p>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, szálal anyagok, textilek alakítása Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással. Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással. Fűzőlapmunka. A papírfajták egyszerű vizsgálata.</p> <p>Szálal anyagok, fonal jellemzőinek vizsgálata (elemi szál, ágak, sodrat). Egyszerű fonalmunkák, sodrás. Síkbábok készítése papír, fa, fonal és textilanyagok felhasználásával.</p> <p>Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak. Takarékos anyagfelhasználás.</p>	<p><i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése).</p>
<p>2.3. Építés Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, Lego – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel. Világörökség: városi séta, épületek, díszítések megfigyelése.</p>	

	<i>Erkölcstan: az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szál as anyag, fonás, csomózás, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.

Tematikai egység	Közlekedés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>3.1. Gyalogos közlekedés szabályai A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten. A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa, a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).</p>
<p>3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.</p>		
<p>3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.	

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és	

	tapasztalatok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>A saját felelősség belátása, vállalása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában.</p> <p>Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása.</p> <p>Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.</p>

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események</i></p> <p>Születésnap, névnap, házassági évforduló megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok.</p> <p>Esküvő, temetés, baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai.</p> <p>Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése.</p> <p>Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása.</p> <p>A tapasztalatok megbeszélése.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.</p>
<p><i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i></p> <p>Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók.</p> <p>A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítása vagy beszerzése.</p> <p>A biztonságos környezet megteremtése.</p> <p>A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>	
<p><i>4.3. A közösségért végzett munka</i></p> <p>Teremdekoráció készítése a tanult technikák alkalmazásával.</p> <p>Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása.</p> <p>A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás, munkaszervezés, program, dekoráció.

A tanulók teljesítményének értékelése

Félévkor és tanév végén szövegesen értékeljük a tanulókat, az alábbi fokozatokat használva:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorul

A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei

Közvetlen környezetükben (család, iskola) zajló események, változások, folyamatok megfigyelése. (példák felsorolása).

A háztartás ismert feladatainak és veszélyforrásainak megnevezése, védelmi stratégiák ismertetése. Példák sorolása az egészséges táplálkozásról és annak fontosságáról az ember életében. Testápolás és öltözködés az évszaknak megfelelően.

A megfigyelt anyagok vizsgált tulajdonságainak felismerése, megnevezése konkrét tárgyakon. A tulajdonságokkal kapcsolatos tapasztalatok felhasználása a megmunkálás során. Az elvégzendő munkákhoz szükséges eszközök és szerszámok biztos, balesetmentes használata.

A biztonságos gyalogos közlekedés szabályainak ismerete.

2. évfolyam

Tematikai egység címe	Éves óraszám
Család, otthon, háztartás	8 óra
Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16 óra
Közlekedés	6 óra
Közösségi munka, közösségi szerepek	6 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ember és környezete, egészségnevelés.</p> <p>Az évszakok és az időjárási elemeinek (pl. napsütés, derült idő, eső, havazás, szél) felismerése és tulajdonságaik bemutatása. A lakóhely szűkebb földrajzi környezetének bemutatása.</p> <p>A környezet káros hatásainak felismerése és a védekezés módjainak felsorolása (pl. öltözködés, kunyhóépítés, házépítés). A természetes és ember alkotta környezet megkülönböztetése, jellemzőik elmondása.</p> <p>Pl.: Makettkészítés: házhajtogatás. Berendezés. Öltöztetőbaba készítése.</p> <p>Védekezés a környezet kellemetlen hatásai ellen. A természetes és mesterséges környezet. A lakóhely és a lakótér. Az ember természetátalakító munkája.</p> <p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során.</p> <p>A környezet- és egészség tudatosság egyes elemeinek megalapozása.</p> <p>A családkép és a családi otthon képének alakítása.</p> <p>A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása.</p> <p>Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel.</p> <p>Szókincsbővítés.</p> <p>Az önismeret fejlesztése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p><i>1.1. Élet a családban</i> Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése. Családtagok bemutatása családrajzzal, síkbábokkal. Családi szerepek. Viselkedési szokások kialakítása vendégségben, étteremben. Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra. Ajándékozás módja, formája.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, szövegalkotás, beszédkultúra, kommunikáció. ÖKO iskolai tartalmak: ünnepek, hagyományok ápolása családi és iskolai kereteken belül. Pl. névnap, születésnap. <i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, növényismeret, évszakok, napszakok, időjárási tényezők, lakhelyek, higiéné.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben - időtartam, nap, napszakok.</p>
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i> Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban. Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei. Otthoni balesetek megelőzése. Kés biztonságos használata. Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtóeszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.</p>	<p>ÖKO iskolai kapcsolódási pont: szelektív hulladékgyűjtés fontossága.</p>
<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i> Munkaidő, tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése. Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. Rajzos programajánlat készítése.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségeim, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, szeretetkapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>
<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i> Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Személyes higiéné, tisztálkodás szabályainak ismerete. Környezetünk tisztán tartása. Takarékosság energiával, vízzel. A szelektív hulladékgyűjtés célja, jelentősége és megvalósítása. A takarékossgal kapcsolatos tapasztalatok gyűjtése. Az iskola közelében lévő szolgáltató egységek felkeresése és megismerése. (például: posta, fodrászat, bevásárló helyek, takarékszövetkezet). Fogyasztóvédelmi oktatás: a gazdaságosság, a takarékossgal melletti érvek felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés.</p>	

<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Zöldség- és gyümölcsből, szendvics készítése. Fogyasztóvédelmi oktatás: érvék felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés: magyar és egészséges termékek előnyben részesítése.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Higiéné. Testápolás (fogápolás, kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai. Betegségek megelőzése, felismerése.</p>	<p>ÖKO iskolai kapcsolódási pont: növények a környezetünkben, gyógynövények felhasználási lehetőségei.</p>
<p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés. Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása. Fogyasztóvédelmi oktatás: a gazdaságosság, a takarékoság melletti érvék felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés. Ruházat tisztán tartása, megóvása. Szekrényrendezés. Öltöztetőbaba modell ruhatárának rajzolása, öltöztetése.</p>	
<p><i>1.8. Növényápolás.</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása és védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása. Gyógynövények szerepe.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrás, baleset, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés</p>	<p>Órakeret 16 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz,</p>	

céljai	<p>kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban. A munka során felhasználandó anyagok technológiai tulajdonságainak megismerése, irányított (felhasználás célja szerinti) vizsgálata. A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítséggel.</p> <p>Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig.</p> <p>Kézügyesség fejlesztése.</p> <p>Az eszközök céljának és rendeltetésének megfelelő használata.</p> <p>Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben.</p> <p>Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása.</p> <p>Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezettudatos felhasználása a szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megővése.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.</p>
---------------	--

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Az anyagok</i> Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján). A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p>
<p><i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek alakítása</i> Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással. Faanyagok (hurkapálca, fenyőléc) tulajdonságai, megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással. A fához kötődő mesterségek megfigyelése (fafaragó, faesztergályos). A papírgyártás folyamatának megismerése. Különböző papírfajták megismerése anyagvizsgálat és megmunkálás során. A fonál és a textília tulajdonságainak vizsgálata érzékszervi tapasztalással. Csomózások, hurkolások, sodrások, fonások, nemezelés alkalmazása játékkészítés közben. Pl.: Videofilmek a hagyományos mesterségekről. Tárgyak készítése hagyományos kézműves technológiával. A maradék anyagok tárolásának megszervezése. Világörökségi tartalmak - séta a városban, látogatás a Néprajzi Múzeumba. Fémhuzal alakítása hajlítással. Egyszerű fonalmunkák (fonás, csomózás, pompon készítése) és egyéb kézműves technikák (nemezelés, gyöngyfüzés). Gombfelvarrás. A papír, a papírhajtogatás. Tárgyak készítése természetes anyagokból (termésekből, csuhéból stb.) Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak. Takarékos anyagfelhasználás. A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek régen és</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagok, érzékszervek, érzékelés.</p> <p><i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés. Anyagtakarékosság. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése). <i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek</p>

napjainkban.	óvása.
<p>2.3. Építés Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, Lego – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel. A mérés szerepe a technikában. Látszati rajz, vázlatrajz. A kicsinyítés és a nagyítás szükségessége, jellemzői, eljárásai. A makett. Az elrendezés, az esztétikum és az egyensúly szerepe.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szál as anyag, fonás, csomózás, nemezelés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>3.1. Gyalogos közlekedés szabályai A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten egyénileg és csoportosan. A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa, a rendőri karjelzések és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete. Az utazásról. Viteldíj. A mozgólépcső használata. A biztonsági sáv szerepe a balesetek elkerülésében.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).</p>
<p>3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek közlekedésére. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.</p>		
<p>3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.	

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>A saját felelősség belátása, vállalása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában.</p> <p>Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása.</p> <p>Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események</i></p> <p>Születésnap, névnap, házassági évforduló megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok.</p> <p>Esküvő, temetés, baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai.</p> <p>Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése.</p> <p>Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása.</p> <p>A tapasztalatok megbeszélése.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.</p>
<p><i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i></p> <p>Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók.</p> <p>A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése.</p> <p>A biztonságos környezet megteremtése.</p> <p>A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>		<p>ÖKO iskolai kapcsolódási pont: hagyományok.</p>
<p><i>4.3. A közösségért végzett munka</i></p> <p>Teremdekoráció készítése a tanult technikák alkalmazásával.</p> <p>Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása.</p> <p>A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás, munkaszervezés, program, dekoráció.	

stratégiák ismertetése. Példák sorolása az egészséges táplálkozásról és annak fontosságáról az ember életében. A takarékoság lehetőségének felismerése egyszerű problémaszituációban.

3. évfolyam

Tematikai egység címe	Éves óraszám
Család, otthon, háztartás	12 óra
Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	14 óra
Közlekedés	4 óra
Közösségi munka, közösségi szerepek	6 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	<p>Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről.</p> <p>Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete. Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete. Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségben.</p> <p>Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete.</p> <p>Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben.</p> <p>Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása. A családi munkamegosztásban való aktív részvétel. Egyes háztartási tennivalók önálló elvégzése (mosogatás, szellőztetés, bevásárlás). Házimunkák csoportosítása. Egyszerű hideg étel (pl. szendvics, hidegtál) elkészítése. Teafőzés. Vendéglátás. Ünnepi asztal terítése. Néhány egyszerű vendégváró étel, csemege elkészítése. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p>
<p><i>1.2. Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése.</p>		

Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.		ÖKO iskolai tartalmak: ünnepek, hagyományok ápolása családi és iskolai kereteken belül. Pl.: karácsony, családi nap... <i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés. <i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.
<i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel. Fogyasztóvédelem: A reklám szerepe. A média hatásai. Bevételek, kiadások. Zsebpénz kezelése, beosztása. Példák gyűjtése a helyes idő-, anyag - és pénz beosztásra. A zsebpénz felhasználásának és megtakarításának megtervezése. A telefon használatának gyakorlása.		
<i>1.4. Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Fertőző betegségek. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). Helyes magatartás az orvosi rendelőben. Láz, lázmérés, lázcsillapítás. A testápolás alapvető szabályainak alkalmazása helyzetgyakorlatokban. Egészségkárosító és környezetszennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek. Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.	

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése. A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata.	

	<p>Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése.</p> <p>Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i> Anyagvizsgálat szemrevételezéssel, tapintással, szaglással. A feldolgozott anyag: anyagvizsgálat (lágy papírok, kartonok, lemezek). Az anyagok felhasználási lehetőségeiket befolyásoló tulajdonságai.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p> <p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p>
<p><i>2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i> Kézi varrás eszközei (varrótü, varrócérna, szabóolló, gyűszű), alapöltései (előöltés, tűző öltés, pelenkaöltés). Körmönfonás, szalagszövés. Textilek készítése fonalból szövással. Szövött anyagok, filcanyagok felhasználása. Ujjbábok készítése. A fa megmunkálása, fafaragás, népi iparművészet. A papír. Papírmásé készítésének menete. Síkból térbeli forma alakítása: nyírás, karcolás, metszés. A munkahely célszerű rendjének fenntartása. Balesetmegelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>
<p><i>2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel, építészet</i> Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal). Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése, készítése. Mérés centiméter pontossággal. Mérési eredmények. A méretmegadás elemei. Rajzolvasás. Egyszerű épület makettek irányított és önálló tervezése, építése. A népi építészetrel kapcsolatos tapasztalatok felhasználása tervező és építő feladatokban. Pécs a világörökség része. Pécs történelmi emlékhelyei.</p>		
<p><i>2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata</i> A háztartásban lévő eszközök, berendezések és a megismert egyszerű termelési (készítési) folyamatok, valamint fogyasztási cikkek azonosítása.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Anyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, minta, körvonalrajz, alaprajz, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.</p>	

Tematikai egység	3. Közlekedés	Órakeret 4 óra
-------------------------	----------------------	---------------------------

Előzetes tudás	<p>Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete.</p> <p>Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.</p>
-----------------------	--

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i></p> <p>A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei. Fényjelző készülékek.</p> <p>Közlekedési terepasztal készítése természetes anyagok, hulladéktárgyak és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – faépítő, Lego) felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p>
<p><i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i></p> <p>A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök.</p> <p>Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek.</p> <p>Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p> <p>A kerékpáros közlekedés gyakorlása.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>
<p><i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i></p> <p>Viselkedési normák a közlekedési környezetben.</p> <p>Jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése.</p> <p>Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p> <p>A biztonságos közlekedés gyakorlása tömegközlekedési eszközök használatával.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi (tömeg) közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, kerékpározás, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.</p>

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	<p>A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok.</p> <p>Néhány szokás, hagyomány ismerete.</p>	

	A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Ismerkedés a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival, folyamatos kommunikáció, egyeztetés. Alkalmassá tétel a feladatok megosztására, részfeladatok egyre önállóbb végrehajtására. A kockázati tényezők felismerése, mérlegelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.</p>

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>1. <i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítása vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek. ÖKO iskolai kapcsolódási pont: hagyományok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p>	
<p>4.2. <i>A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>1. <i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek. ÖKO iskolai kapcsolódási pont: hagyományok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p>
<p>4.2. <i>A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása.</p> <p>Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor). A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.</p> <p>Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.</p>
---	--

A tanulók teljesítményének értékelése

Félévkor és tanév végén érdemjeggyel értékeljük tanulóinkat.

A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az élő és a tárgyi környezet kapcsolatának megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása feladathelyzetben. Az anyag, a szerkezet, a forma, a funkció és az esztétikum összefüggéseinek érvényesítése a tárgykészítés folyamán. Szakszerű és biztonságos

szerszámhasználat. Egyszerű makett irányított tervezése és elkészítése. Egyszerű ábra olvasása és értelmezése. Mérés centiméter pontossággal. A biztonságos gyalogos közlekedés és tömegközlekedési eszközhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása szituációs játékokban. Az életkornak megfelelő önkiszolgáló tevékenység bemutatása társaknak.

4. évfolyam

Tematikai egység címe	Éves óraszám
Család, otthon, háztartás	12 óra
Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	14 óra
Közlekedés	4 óra
Közösségi munka, közösségi szerepek	6 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	1. Család, otthon, háztartás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	<p>Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről.</p> <p>Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete.</p> <p>Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete.</p> <p>Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségben.</p> <p>Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete.</p> <p>Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása.</p> <p>Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváró étel, főzés nélküli csemege elkészítése. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód. ÖKO iskolai kapcsolódási pont: hagyományörzés</p>
<p><i>1.2. Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p>
<p><i>1.3. Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel. Bevételek, kiadások. A család jövedelem-forrásai. Bevételek-kiadások. Zsebpénz kezelése, beosztása. Természetes és mesterséges környezet szempontokkal irányított megfigyelése. A technikai érdekességek, természeti "találmányok" megfigyelése, bemutatása. A városi és falusi élet összehasonlítása, vélemény megfogalmazása a tapasztalatokról. A nagyvárosi élet előnyeinek és hátrányainak megbeszélése. Pl.: Képgyűjtemény készítése. Szituációs játékok. Fogyasztóvédelmi oktatás: vita, érvek felsorakoztatása, ütköztetése, meggyőzés. ÖKO - park, falu meglátogatása.</p>	<p><i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.</p> <p>ÖKO iskolai kapcsolódási pont: környezetünk védelme.</p>
<p><i>1.4. Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). Egészségkárosító szerek (nikotin, drog, alkohol). Az emberi test működésének alapvető ismeretei. Felkészülés a külső-belső változásokra. Egészséges életmód tudatos kialakítása. Gyógyszerfogyasztás. Egészségkárosító és környezetszennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek. Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai, gyakorlás szituációkban.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.</p>

<p>A telefon használatának gyakorlása. A szolgáltatások használata, például telefonos tudakozó, mentők, tűzoltók, rendőrség, pályaudvarok hívása. Fogyasztóvédelmi oktatás: szituációs játékok.</p>	
<p><i>1.5. Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenőrzés, hibák javítása.</p>	
<p><i>1.6. A háztartásban használt vegyszerek</i> A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószer, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása. Piktogramok ismerete. Környezetbarát termékek előnyben részesítése. Házi praktikák gyűjtése, ismertetése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószer, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.</p>

Tematikai egység	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	Órakeret 14 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése. A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata. Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése. Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p><i>2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i> Anyagvizsgálat szemrevételezéssel, tapintással, szaglással. Újrahasznosítható anyagok megismerése. Az anyagok felhasználási lehetőségeiket befolyásoló tulajdonságai.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p> <p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p>
<p><i>2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i> Kézi varrás és hímzés eszközei (hímzőtű, hímzőcérna) díszítőöltések (pl. száröltés, láncöltés, laposöltés, keresztöltés, gobelin-öltés), varrások, hímzések gyakorlása. Szabás előrajzolással, minta vagy sablon alkalmazásával. Munkadarab készítése választott népi minta szerinti díszítőöltésekkel. Szövés, felvetés, szálbehúzások, eldolgozás. Motívumgyűjtés. Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, illetve maradék- vagy hulladékanyagok, -tárgyak felhasználásával minta vagy rajz alapján. Mérés, előrajzolás, méretre alakítás gyakorlása. A papír története, szerkezete, szerepe az emberi kultúra kialakulásában. Papírhajtogatás rajzos jelei, algoritmusok alkalmazása. Papírgyártás régen és ma. Épített környezetünk. Egyszerű makettek készítése és a kész munka összehasonlítása a tervekkel. Pl.: Hidak, alagutak, toronyházak. A lakóhely legszebb épületei, Pécs a világörökség része. Városunk megismerése. A terv funkcionális és formai megfelelésének megállapítása. A munkahely célszerű rendjének fenntartása. Baleset-megelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>
<p><i>2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel.</i> Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal). Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése, készítése.</p>	
<p><i>2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata</i> A háztartásban lévő eszközök, berendezések és a megismert egyszerű termelési (készítési) folyamatok, valamint fogyasztási cikkek azonosítása. Neves magyar, illetve külföldi találmányok, feltalálók. Technikatörténeti érdekességek.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, minta, körvonalrajz, alaprajz, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Közlekedés</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
--------------------------------	-----------------------------	----------------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete. Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása. A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás és a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. A kerékpár felépítésének és működésének megismerése. Kerékpározás forgalomtól elzárt területen és kerékpárúton. A városi, országúti, vasúti, vízi és légi közlekedés szerepének átlátása, eszközeinek megismerése.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek</i> A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei. Közlekedési terepasztal készítése természetes anyagok, hulladéktárgyak és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – faépítő, Lego) felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p>
<p><i>3.2. Kerékpározási alapismeretek</i> A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök. Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek. Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>
<p><i>3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i> Viselkedési normák a közlekedési környezetben. Jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése. Menetrendek vizsgálata. Önállóságra törekvés az utazásnál. Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p>	
<p><i>3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i> A modern közlekedés eszközei. A szárazföldi, vízi és légi közlekedés eszközei. Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: figyelmetlenségből, szabályok be nem tartásából fakadó balesetveszély, levegőszennyezés. Egészségünk és a gyalogos, ill. kerékpáros közlekedés közötti kapcsolat.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi (tömeg)közlekedés, helyi és helyközi közlekedés,</p>

	kerékpározás, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.
--	---

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Ismerkedés a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival, folyamatos kommunikáció, egyeztetés. Alkalmassá tétel a feladatok megosztására, részfeladatok egyre önállóbb végrehajtására. A kockázati tényezők felismerése, mérlegelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítása vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p>
<p><i>4.2. A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.	

A fejlesztés várt	Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási
--------------------------	--

<p>eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalókor). A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.</p>
--	---

A tanulók teljesítményének értékelése

Félévkor és tanév végén érdemjeggyel értékeljük tanulóinkat.

A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei

Épített környezet, korszerű építmények megnevezése. Az anyagfeldolgozás általános jellemzőinek bemutatása. Az anyagvizsgálatok elemi módszereinek ismerete és használata. A technológiai lépések helyes alkalmazása konkrét feladatokban. Az anyagok takarékos és célszerű felhasználása a munkadarab elkészítésekor. Önálló tervezés és kivitelezés az építésben és a tárgyalakításban. A tervek és elképzelések rajzi megjelenítése. Egyszerű makett készítése és elemzése a terv alapján. A közlekedés szabályainak felhasználása problémahelyzetek megoldásához, elemzéséhez. A kerékpáros közlekedés szabályainak ismerete. Kulturált közlekedési magatartás modellezése szituációs játékokban, helyzetgyakorlatokban. Beszámoló egyszerű háztartási munkák elvégzéséről. A takarékoság fontosságának és lehetőségének felismerése konkrét helyzetekben. Időjáráshoz, évszakhoz, napszakhoz, alkalomhoz kapcsolódó életviteli szokások értelmezése, indoklása.